

การพัฒนาหลักสูตรเรื่อง การปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล
สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก*

THE CURRICULUM DEVELOPMENT ON THE MARCHING BAND PERFORMANCE IN THE
CEREMONY OF TAKING THE OATH OF ALLEGIANCE TO THE COLOURS FOR THE
ROYAL THAI ARMY SCHOOL OF MUSIC

วิทยา คุ้มฉายา**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร เรื่อง การปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก 2) เพื่อพัฒนาหลักสูตร เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล 3) เพื่อทดลองใช้หลักสูตร เรื่อง การปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล และ 4) เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรเกี่ยวกับผลการเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล ความสามารถในการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรโดยทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนดุริยางค์ทหารบก ชั้นปีที่ 3 จำนวน 39 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย หลักสูตรเรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล แบบสอบถามความคิดเห็นแบบสัมภาษณ์ ประเด็นสนทนากลุ่ม แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ แบบประเมินความสามารถภาคปฏิบัติ “ทหารใหม่ไปแถว” และการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) t-test แบบ Dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่า นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญและต้องการนำอัตลักษณ์ของภารกิจเหล่าทหารดุริยางค์ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ คาดหวังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวและฝึกปฏิบัติตามสภาพจริงของพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล โดยให้ผู้รู้ผู้ชำนาญการพิเศษของกองดุริยางค์ทหารบกร่วมจัดการเรียนรู้และประเมินผล 2) ผลการพัฒนาหลักสูตรพบว่า หลักสูตรประกอบด้วย แนวคิด หลักการ จุดมุ่งหมาย คุณสมบัติผู้เรียน คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้โครงสร้างหลักสูตร เวลาเรียน แนวการดำเนินจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ 10 Ds.Model สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแผนการ

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของมหานិพนธ์ระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเรื่อง การปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก

** นักศึกษาหลักสูตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร โทรศัพท์ 081 7212028 e-mail address : clarinet_rta831@hotmail.com ที่ปรึกษามหานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มาเรียม นิลพันธุ์ ที่ปรึกษามหานิพนธ์ร่วม รองศาสตราจารย์ สมประสงค์ น่วมบุญลือ

จัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน ประกอบด้วยเนื้อหาต่อไปนี้ 2.1) ประวัติความเป็นมาของธงชัยเฉลิมพล และพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล 2.2) รูปแบบวงโยธวาทิตทหารและบทเพลงในพิธีการ 2.3) แผนการฝึกปฏิบัติในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล 2.4) สถานการณ์จำลอง การปฏิบัติในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล 3) ทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนดุริยางค์ทหารบก ชั้นปีที่ 3 แห่งโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก จำนวน 39 คน ใช้เวลา 20 ชั่วโมง จัดการเรียนรู้ โดยผู้รู้ ผู้ชำนาญการพิเศษ ครูผู้สอนร่วม และผู้วิจัย ขณะทดลองใช้หลักสูตร พบว่านักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียน ขยันอดทนและมีวินัย รับผิดชอบต่อการฝึกซ้อม และ 4) ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร พบว่า นักเรียนมีผลการเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพลก่อนและหลังการใช้หลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีความสามารถในภาคปฏิบัติ “ทหารใหม่ไปแถว” อยู่ในระดับสูง และมีความพึงพอใจต่อหลักสูตร ซึ่งทำให้มีความสุขและได้รับประโยชน์จาก การเรียน

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the fundamental data for the curriculum development on the marching band performance in the ceremony of taking the oath of allegiance to the colours for the royal thai army school of music 2) to develop the curriculum on the marching band performance in the ceremony of taking the oath of allegiance to the colours for the royal thai army school of music 3) to implement the curriculum on the marching band performance in the ceremony of taking the oath of allegiance to the colours and 4) to evaluate and improve the curriculum on the marching band performance in the ceremony of taking the oath of allegiance to the colours, the curriculum was implemented with 39 third year students at the royal thai army school of music, the research of instruments were curriculum on the marching band performance in the ceremony of taking the oath of allegiance to the colours, questionnaires, interview form, focus group discussion guideline, a learning outcome test and evaluation form of ability of marching band performance project. The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation, t-test dependent and content analysis.

The research results were as follow : 1) the fundamental data revealed that the students and involved persons realized the importance of the royal thai army band Identity mission and would like to invite them of participate in planning the learning programme. Army band leaders expected the students to study and rehearsal their marching band performance in the ceremony of taking the oath of allegiance to the colours wholeheartedly. The developed curriculum was taught and evaluated by the army band

experts and teachers 2) the developed curriculum were consisted of philosophy, principle, objectives, quality of learners, learning outcome, learning content, course description, learning schedule, learning programme by 10 Ds.model, instructional guideline, instructional media, measurement and assessment process and four lesson plans which included the contents of 2.1) History of regimental standard and the ceremony of taking the oath of allegiance to the colours, 2.2) Formation of military band and songs used in the ceremony, 2.3) Rehearsal planning of the whole procedure, 2.4) Performance in the ceremony of taking the oath of allegiance to the colours 3) The developed curriculum was implemented with 39 third year students, at the royal thai army school of music for 20 hours. The teachers and the army band experts and researcher conducted the learning activities. During the whole period, students were actively participated in. and 4) The results of curriculum evaluation and improvement indicated that the students' pretest-posttest learning outcome scores were statistically significant different at the .05 level, third year students had the ability of marching band performance in the ceremony of taking the oath of allegiance to the colours at excellence level. The students agreed that they were satisfied with the developed curriculum which made them happy and useful while attending classroom.

บทนำ

ในยุคโลกไร้พรมแดนและยุคข้อมูลข่าวสารทำให้สังคมโลกมีความเจริญก้าวหน้าและมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา กระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาก็คือ การศึกษาเพราะการศึกษามีบทบาทและความสำคัญอย่างยิ่งต่อวิถีของคนและสังคม โดยเฉพาะการเตรียมคนเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เป็นภารกิจของการศึกษาโดยตรง และการศึกษาที่ดีนั้นจะต้องสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม การเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และเทคโนโลยี (รุ่ง แก้วแดง 2543 : 1) ผลจากความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้สังคมข่าวสารข้อมูลโลกถูกหล่อหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวไร้พรมแดนเปรียบเสมือนว่าเป็นสังคมหมู่บ้านโลก (Global Village) มีความเชื่อมโยงกันโดยไม่สามารถอยู่โดดเดี่ยวได้ต้องพึ่งพาอาศัยกันมากขึ้น แต่ก็เป็โลกแห่งการแข่งขันสูงด้วยเช่นกัน ประเทศใดที่คนมีคุณภาพประเทศนั้นก็สามารพัฒนาประเทศไปได้อย่างรวดเร็ว ตรงกันข้ามประเทศใดที่คนด้อยคุณภาพก็จะเกิดปัญหาความล่าช้าในการพัฒนาประเทศ สาเหตุอันมีที่มาจากความอ่อนแอ ขาดคุณภาพของคนในประเทศจึงจะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนและทุกฝ่าย ต่างมีความเห็นตรงกันว่า หัวใจที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศคือการพัฒนาคุณภาพของคน และสิ่งที่จะช่วยในการพัฒนาคนก็คือการศึกษา ดังพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ตอนหนึ่งว่า “การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคล เพื่อให้เป็นพลเมืองดี มีคุณภาพและประสิทธิภาพ การ

พัฒนาประเทศที่ย่อมทำได้สะดวก ราบรื่น ได้ผลที่แน่นอนรวดเร็ว” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2540) และในการจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนและประชาชนของประเทศนั้น หลักสูตรถือเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา เพราะเป็นเครื่องมือในการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในการดำรงชีวิต สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต ประสิทธิภาพการงานอาชีพของตนเอง เป็นกำลังพล พลเมืองที่มีคุณภาพและส่งผลให้หน่วยงาน สังคมเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น หลักสูตรที่ดีต้องสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม มีความหมายต่อชีวิตผู้เรียน และเหมาะสมกับขนบธรรมเนียมประเพณีของสังคม และหลักสูตรที่ดีจะต้องสร้างขึ้นด้วยความร่วมมือของทุกฝ่าย (บุญเลี้ยง ทุมทอง 2553 : 1) ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดภารกิจของสถานศึกษายุคใหม่ให้มีความหลากหลายมีการจัดการศึกษาหลายรูปแบบจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดทำสาระหลักสูตรระดับสถานศึกษา ส่งเสริม ความเข้มแข็งของชุมชน พัฒนาระบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ (ดาร์ บุญชู 2545 : 3-6) ทั้งยังเป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบมาตรฐานหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 2/2549 เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2549 ข้อที่ 2 กรอบคุณวุฒิการศึกษาวิชาชีพระดับ ปวช. กำหนดให้มีสมรรถนะที่ได้จากมาตรฐานวิชาชีพหรือมาตรฐานสมรรถนะในสาขาอาชีพระดับฝีมือ ตรงตามความต้องการของสาขาอาชีพ สถานประกอบการ ชุมชน มีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา วางแผน ดำเนินการ ตรวจสอบและบูรณาการความรู้อย่างเป็นระบบ ในระดับผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งเป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรม และกิจนิสัยที่เหมาะสมในการทำงาน เป็นต้น

นโยบายการศึกษาของกองทัพไทย (คำสั่งกองทัพไทย เฉพาะที่ 55/51) และนโยบายการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ. 2550-2554 (คำสั่ง ทบ. ที่ 1/ 2549 ลงวันที่ 6 กันยายน 2549) กำหนดเป็นแผนพัฒนากำลังพลกองทัพบก พ.ศ. 2553-2554 (ส่งเสริมการศึกษา- มุ่งพัฒนากำลังพล) อย่างสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกันว่า กองทัพไทยมีภารกิจที่สำคัญยิ่งในการจัดเตรียมกำลังพลให้สามารถปฏิบัติภารกิจตามนโยบายของรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนากำลังพลให้มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และเสริมสร้างทัศนคติในความเป็นทหารอาชีพ พร้อมทั้งปลูกฝังอุดมการณ์ความรักชาติ และยกระดับการศึกษาของกำลังพลให้มีมาตรฐานสูงขึ้น ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรต่าง ๆ ให้สามารถสร้างกำลังพลของกองทัพไทยให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โดยกำหนดและออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับภารกิจ หลักนิยมทางทหาร และวิชาการทหาร โดยเน้นการให้ความรู้ ประสบการณ์ และการฝึกอบรมที่ต้องนำไปใช้ในการปฏิบัติงานราชการทหาร พัฒนากองทัพไทยให้เป็นองค์กรบริหารแนวใหม่ ซึ่งการศึกษาของทหารบกนั้นถือว่าการศึกษานี้เป็นการศึกษาเฉพาะทาง ซึ่งหมายความว่าเน้นการศึกษาที่จัดโดยหน่วยงานเพื่อผลิตบุคลากรตามความชำนาญและความต้องการของหน่วยงานที่ไม่สามารถดำเนินการในสถาบันการศึกษาได้ทั่วไป การดำเนินการด้านการศึกษาของ ทหารบก จึงเป็นการสร้างความพร้อมให้กับกำลังพลในการปฏิบัติงานเพื่อสามารถตอบสนองแนวทางการใช้กำลังของกองทัพบกได้ทุกรูปแบบ สถานศึกษาของกองทัพบกสามารถปรับปรุง สร้างหลักสูตร เอกสาร ตำราต่าง ๆ ขึ้นเอง เพื่อให้ทันต่อ

สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป และจำเป็นต้องใช้ในยุคปัจจุบัน โดยคำนึงถึงงบประมาณ ความจำเป็น ตลอดจนผลประโยชน์สูงสุดต่อการปฏิบัติงานของหน่วยและสอดคล้องกับความต้องการของกองทัพบก อย่างแท้จริง

โรงเรียนดุริยางค์ทหารบก เป็นอีกหนึ่งหน่วยงานหนึ่งที่จะต้องพัฒนาบริบทของการเรียนการสอนภายในโรงเรียนให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมปัจจุบัน อยู่เสมอ นอกจากนี้ยังต้องเป็นไปตามแนวทางลักษณะภารกิจคนตรีทางทหารที่ทางกองทัพกำหนด สอดคล้องกับ ไทเลอร์ (Tyler) ทาบา (Taba) กู๊ด (Good) เซเลอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Saylor and Alexander) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสอดคล้องกันว่า การพัฒนาหลักสูตร (Curriculum Development) หมายถึง การจัดทำหลักสูตร การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้ดีขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับความต้องการของบุคคล และสภาพสังคม การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร สถานศึกษาสามารถดำเนินการได้หลากหลายรูปแบบวิธี และหลากหลายประเด็นตามลักษณะรายวิชา ทั้งนี้ การพัฒนาหลักสูตรเรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล ก็คือแนวทางหรือวิธีการหนึ่งที่สามารถนำสาระความรู้ในรายวิชาโยธวาทิตและวิชาการแปรชบวนมาบูรณาการกับการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล ด้วยการจัดทำเนื้อหา และพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสร้างความหลากหลายของมวลประสบการณ์วิชาชีพทหารดุริยางค์ อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับภาระงาน เป้าหมายของหน่วยงานและคุณลักษณะทางทหารตามที่กองทัพกำหนด มาข้างต้น

โรงเรียนดุริยางค์ทหารบกได้จัดทำ และพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษามาตามยุคสมัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้ในการผลิต “ทหารเหล่าดุริยางค์” ให้มีคุณสมบัติตามที่กองทัพกำหนด ตอบสนองต่อภารกิจที่ได้รับมอบหมาย และเป็นไปตามระบบการศึกษาของชาติจนถึงปัจจุบัน แต่ยังไม่ได้ดำเนินการในส่วนของเนื้อหาที่สอดคล้อง หรือบูรณาการกับภารกิจคนตรีของกองดุริยางค์ทหารบกมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร อีกทั้งโรงเรียนดุริยางค์ทหารบกยังไม่เคยมีหลักสูตรที่บูรณาการกับการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิต ทหารมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน หรือเตรียมความพร้อมให้กับนักเรียนดุริยางค์ทหารบก ผู้วิจัยจึงได้นำบริบท รูปแบบลักษณะการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล มาบูรณาการจัดการเรียนการสอน เพราะรูปแบบการปฏิบัติในพิธีดังกล่าวและการสวนสนามของทหาร นอกจากเป็นการกระทำสัตย์ปฏิญาณตนถวายความจงรักภักดีของเหล่าทหารแล้วยังเป็นการเทิดพระเกียรติยศสูงสุดแด่องค์จอมทัพไทยผ่านสัญลักษณ์ “ธงชัยเฉลิมพล” ซึ่งเป็นธงประจำหน่วยทหารที่ทหารถือว่ามีความสำคัญยิ่งต่อหน่วยทหาร มีความศักดิ์สิทธิ์และเป็นธงแทนองค์พระมหากษัตริย์ หรือ “องค์จอมทัพไทย” ซึ่งหน่วยทหารที่ได้รับพระราชทานธงชัยเฉลิมพลประจำหน่วยจะต้องรักษาไว้ด้วยชีวิต จากการสัมภาษณ์ ผู้บังคับกองโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก รองผู้บังคับกองโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก หัวหน้าแผนกคนตรีกองดุริยางค์ทหารบก หัวหน้าแผนกวิทยากรกองดุริยางค์ทหารบก และการสนทนากลุ่มกับบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก ต่างได้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรที่มีเนื้อหาการนำอัตลักษณ์ภารกิจของวงโยธวาทิตกองดุริยางค์ทหารบกในพิธีกระทำสัตย์

ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล มาบูรณาการเป็นมวลสาระและประสบการณ์ให้นักเรียนดุริยางค์ทหารบก ชั้นปีที่ 3 ซึ่งเป็นผู้ที่กำลังจะสำเร็จจบการศึกษา ได้เรียนรู้และฝึกทักษะประสบการณ์ในองค์ประกอบ ความรู้ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล เพื่อจะได้ เป็นผู้ที่มีความพร้อมรับปฏิบัติภารกิจดนตรีของกองดุริยางค์ทหารบกต่อไป

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ได้แสดงให้เห็นว่า การพัฒนา หลักสูตรเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ผู้วิจัยในฐานะเป็นกำลังพลของกองทัพบก เป็นบุคลากรทางการศึกษา ของกองดุริยางค์ทหารบก เป็นอาจารย์ปฏิบัติหน้าที่การสอนนักเรียนดุริยางค์ทหารบก จึงมีความสนใจที่จะ ทำการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล อันจะเป็นเครื่องประกันความสำเร็จและประสิทธิภาพของกำลังพลเหล่า ทหารดุริยางค์ต่อไป และที่สำคัญจะต้องสามารถตอบสนองและสอดคล้องกับภารกิจของกองทัพ และ วัตถุประสงค์ของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐาน เพื่อการพัฒนาหลักสูตร เรื่องการปฏิบัติภารกิจ วงโยธวาทิตในพิธี กระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก
2. เพื่อพัฒนาหลักสูตร เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อ ธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก
3. เพื่อทดลองใช้หลักสูตร เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อ ธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก
4. เพื่อประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก เกี่ยวกับผลการเรียนรู้ ความสามารถในการ ปฏิบัติตามภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล ที่ได้รับมอบหมาย และ ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโย ธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล

คำถามของการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อการพัฒนาหลักสูตร เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก เป็นอย่างไร
2. หลักสูตร เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อ ธงชัยเฉลิม พล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก มีองค์ประกอบอะไรบ้าง

3. การทดลองใช้หลักสูตร เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก ดำเนินการอย่างไร

4. ผลการเรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตของนักเรียนดุริยางค์ทหารบกก่อนใช้และหลังใช้หลักสูตร แตกต่างกันหรือไม่ นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล อยู่ในระดับใด และเป็นอย่างไร ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรเรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล อยู่ในระดับใด และเป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

ผลการเรียนรู้ เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อ ธงชัยเฉลิมพลก่อนและหลังใช้หลักสูตร เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้งานวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ นักเรียนดุริยางค์ทหารบก ชั้นปีที่ 1-3 ผู้บังคับกองดุริยางค์ทหารบก ในตำแหน่งผู้บังคับกองโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก รองผู้บังคับกองโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก หัวหน้าแผนกดนตรีกองดุริยางค์ทหารบก หัวหน้าแผนกวิทยากรกองดุริยางค์ทหารบก หัวหน้าแผนกการศึกษาโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก หัวหน้าหมวดโยธวาทิตแผนกดนตรีกองดุริยางค์ทหารบก หัวหน้าสำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนดุริยางค์ทหารบก หัวหน้าวิชาดุริยางค์และครูผู้สอน รายวิชาปฏิบัติเครื่องมือนดนตรี รวมทั้งสิ้นจำนวน 117 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองหลักสูตร เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล ได้แก่ นักเรียนดุริยางค์ทหารบก ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 แห่งโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก จำนวน 39 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ หลักสูตร เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก

3.2 ตัวแปรตาม ประกอบด้วย

3.2.1 ผลการเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล

3.2.2 ความสามารถในการปฏิบัติตามภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล

3.2.3 ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล

4. ระยะเวลาในการทดลองใช้หลักสูตร ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ระหว่างวันที่ 27 กุมภาพันธ์ถึงวันที่ 9 มีนาคม 2555 ใช้เวลาสอนสัปดาห์ละ 10 ชั่วโมง จำนวน 2 สัปดาห์ รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 20 ชั่วโมง

5. เนื้อหาของหลักสูตร เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก กำหนดสาระให้นักเรียนดุริยางค์ทหารบกได้เรียนรู้โดยกำหนดเนื้อหาหลักสูตรเป็น 2 ภาค คือ หลักสูตรภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ดังนี้

5.1 หลักสูตรภาคทฤษฎี “ทหารเก่าเล่าเรื่อง” ประกอบด้วย 1) ประวัติความเป็นมา ความสำคัญของธงชัยเฉลิมพลและพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล 2) รูปแบบวงโยธวาทิต ทหารและบทเพลงในพิธีการ และ 3) แผนการฝึกปฏิบัติในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล

5.2 หลักสูตรภาคปฏิบัติ “ทหารใหม่ไปแถว” ประกอบด้วย สถานการณ์จำลองการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้ให้ความหมายศัพท์เฉพาะสำหรับการวิจัย ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง กระบวนการสร้างมวลประสบการณ์ แผนและแนวการจัดการศึกษาในหลักสูตรโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล ให้สอดคล้องกับการปฏิบัติหน้าที่จริงของทหารเหล่าดุริยางค์ ที่ดำเนินไปตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตรดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการหลักสูตรของนักเรียนดุริยางค์ทหารบกและความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้อง 2) การพัฒนาหลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

2. หลักสูตร เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล หมายถึง มวลประสบการณ์และแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติภารกิจดนตรีทางทหารของกองดุริยางค์ทหารบก ซึ่งเป็นภารกิจอันสำคัญยิ่งของทหารเหล่าดุริยางค์โดยมีเนื้อหา ประกอบด้วย 1) ประวัติความเป็นมา ความสำคัญของธงชัยเฉลิมพลและพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล 2) รูปแบบวงโยธวาทิตทหารและบทเพลงในพิธีการ 3) แผนการฝึกปฏิบัติในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล และ 4) สถานการณ์จำลองการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพลที่ได้รับมอบหมาย โดยมีผู้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

3. ผลการเรียนรู้ หมายถึง คะแนนด้านความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนซึ่งได้จากการทำแบบทดสอบเนื้อหาภาคทฤษฎีในเรื่องประวัติความเป็นมา ความสำคัญ รูปแบบวงโยธวาทิตทหาร บทเพลงในพิธีการ และแผนการฝึกปฏิบัติในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

4. ผลความสามารถในการปฏิบัติ หมายถึง คะแนนที่ได้จากการประเมินการปฏิบัติของนักเรียนในการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพลด้านขั้นตอนการปฏิบัติ ประกอบด้วย ขั้นตอนนำแถวทหารเข้าประจำที่ ขั้นตอนการบรรเลง รับประธานในพิธี ขั้นตอนการตรวจพลสวนสนาม ขั้นตอนการเชิญธงชัยเฉลิมพลเข้าประจำแท่น ขั้นตอนประธานในพิธีกล่าวให้โอวาท ขั้นตอนการเชิญธงชัยเฉลิมพลกลับเข้าประจำแถว ขั้นตอนการสวนสนาม ขั้นตอนการบรรเลงส่งประธานในพิธี ขั้นตอนการนำแถวทหารกลับ และขั้นตอนการปฏิบัติของสัญญาบัตรเดี่ยว ซึ่งประเมินโดยใช้แบบประเมินความสามารถภาคปฏิบัติ “ทหารใหม่ไปแถว”

5. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึก ของนักเรียนดุริยางค์ทหารบก ชั้นปีที่ 3 ที่มีต่อหลักสูตร เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพลในด้านการจัดการเรียนรู้ บรรยากาศในการเรียนรู้ และประโยชน์ที่ได้รับ โดยประเมินด้วยการตอบแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็น

6. นักเรียนดุริยางค์ทหารบก หมายถึง บุคคลพลเรือนซึ่งผ่านการทดสอบได้รับคัดเลือกเข้ารับการฝึกและศึกษาในหลักสูตรนักเรียนดุริยางค์ทหารบก และเมื่อสำเร็จการศึกษาจะได้รับการบรรจุเข้าเป็นนายทหารชั้นประทวน เหล่าทหารดุริยางค์ประจำการในกองทัพบก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเรื่อง การปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก เป็นลักษณะของการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) ใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One Group Pretest - Posttest Design (แบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนและหลัง) โดยใช้นักเรียนดุริยางค์ทหารบก ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 แห่งโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก จำนวน 39 คน เป็นหน่วยการวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดการดำเนินการวิจัย มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 วิจัย (R₁ : Research) : ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาเพื่อจัดเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการ ความคิดเห็น ข้อมูลการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตของกองดุริยางค์ทหารบก โดยวิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนดุริยางค์ทหารบกหมายเลขหลักสูตร 901 - ณ - 021, 022 สำหรับนักเรียนดุริยางค์ทหารบกและนโยบายด้านการศึกษาของกองทัพบก จากกลุ่มตัวอย่างซึ่งได้แก่ ผู้บังคับกองดุริยางค์ทหารบก รองผู้บังคับกองโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก หัวหน้าแผนกดนตรีกองดุริยางค์ทหารบก หัวหน้าแผนกวิทยากรกองดุริยางค์ทหารบกหัวหน้าหมวดโยธวาทิต แผนกดนตรีกองดุริยางค์ทหารบก หัวหน้าแผนกการศึกษาโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก หัวหน้าสำนักงานประกันคุณภาพการศึกษา หัวหน้าฝ่ายดุริยางค์โรงเรียนดุริยางค์ทหารบก ครูผู้สอนวิชาปฏิบัติเครื่องมือนดนตรีโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก และนักเรียนดุริยางค์ทหารบก ชั้นปีที่ 3 รวมทั้งสิ้น 54 คน ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มและสรุปวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนา (D₁ : Development) : พัฒนาหลักสูตร การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการนำผลจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมากำหนดโครงสร้างหลักสูตร แล้วนำโครงสร้างหลักสูตรมาให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสมและความสอดคล้องขององค์ประกอบภายในโครงสร้างหลักสูตร แล้วปรับปรุงแก้ไขโครงสร้างหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญก่อนนำหลักสูตรไปทดลองใช้

ขั้นตอนที่ 3 วิจัย (R₂ : Research) : ทดลองใช้หลักสูตร การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นและได้ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนดุริยางค์ทหารบก ชั้นปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โรงเรียนดุริยางค์ทหารบก จำนวน 39 คน การทดลองใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest-Posttest คือ กลุ่มเดียวสอบก่อนและหลัง (มาเรียม นิลพันธุ์ 2547 : 143-144) โดยก่อนการทดลองทำการทดสอบความรู้ก่อนเรียนกับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียน หลังจากนั้นจึงดำเนินการสอนตามหลักสูตรทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ 10 Ds.model ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมการเรียนการสอนภาคทฤษฎี “ทหารเก่าเล่าเรื่อง” ให้กลุ่มตัวอย่างทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดความรู้หลังเรียน เมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมการเรียนการสอนภาคปฏิบัติให้กลุ่มตัวอย่างแสดงผลงานการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล ตามสถานการณ์จำลองเพื่อรับการประเมินความสามารถภาคปฏิบัติ “ทหารใหม่ไปแถว” และทำการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร หลังจากนั้นจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) t-test แบบ Dependent และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยใช้โปรแกรม SPSS for windows

ขั้นตอนที่ 4 พัฒนา (D₂ : Development) : ประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร การดำเนินการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการประเมินคุณภาพของหลักสูตร โดยประเมินจากผลการเรียนรู้ภาคทฤษฎี ความสามารถภาคปฏิบัติและ ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตรเรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล ของกลุ่มตัวอย่างว่าผ่านตามเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. หลักสูตรเรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก พร้อมแผนการสอนตามเนื้อหาในหลักสูตร จำนวน 4 แผน ใช้ เวลา 20 ชั่วโมง ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรง โดยผู้เชี่ยวชาญ
2. แบบสอบถามความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรเรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล สำหรับนักเรียนดุริยางค์ทหารบก ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรง โดยผู้เชี่ยวชาญ

3. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรเรื่องการปฏิบัติการกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล สำหรับผู้บังคับบัญชาระดับอำนาจการ ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรง โดยผู้เชี่ยวชาญ

4. ประเด็นสนทนากลุ่มสำหรับหัวหน้าฝ่ายและหน้าส่วนงานการศึกษา ครูอาจารย์ของโรงเรียนดุริยางค์ทหารบกที่มีความรู้และประสบการณ์ตรงตามประเด็นสนทนา ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรง โดยผู้เชี่ยวชาญ

5. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติการกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรง โดยผู้เชี่ยวชาญ

6. แบบประเมินความสามารถภาคปฏิบัติ “ทหารใหม่ไปแถว” ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรง โดยผู้เชี่ยวชาญ

7. แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อหลักสูตร ซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรง โดยผู้เชี่ยวชาญ

สรุปผลกาวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร พบว่า นักเรียนและผู้เกี่ยวข้องต้องการให้พัฒนาหลักสูตรเรื่องการปฏิบัติการกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ภารกิจที่สำคัญของทหารเหล่าดุริยางค์ มีความคาดหวังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวและฝึกทักษะการปฏิบัติการกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล โดยมีผู้รู้ ผู้ชำนาญการพิเศษของ กองดุริยางค์ทหารบกเข้ามาร่วมสอน และประเมินผล

2. ผลการพัฒนาหลักสูตร พบว่า หลักสูตรเรื่องการปฏิบัติการกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพลประกอบด้วย แนวคิด หลักการ จุดมุ่งหมาย คำอธิบายรายวิชา ผลการเรียนรู้ โครงสร้าง/เวลาเรียน สาระการเรียนรู้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 1 : ประวัติความเป็นมา ความสำคัญของธงชัยเฉลิมพลและพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล แผนการจัดการเรียนรู้แผนที่ 2 : รูปแบบวงโยธวาทิตทหารและบทเพลงในพิธีการ และแผนการจัดการเรียนรู้แผนที่ 3 : แผนการฝึกปฏิบัติในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล และแผนการจัดการเรียนรู้แผนที่ 4 : สถานการณ์จำลองการปฏิบัติการกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล

ผลการประเมินความสอดคล้องและเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร พบว่า ส่วนประกอบของโครงสร้างหลักสูตร มีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 แสดงว่า หลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสม ในการนำไปทดลองใช้

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนให้ความสนใจ มีความกระตือรือร้นร่วมมือในการทำกิจกรรมตามหลักสูตรอย่างมีระบบ ระเบียบ และมีผลการเรียนรู้ดังนี้

3.1 นักเรียนมีผลการเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล ก่อนใช้หลักสูตรและหลังการใช้หลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหลังการใช้หลักสูตรมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการใช้หลักสูตร

3.2 นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล อยู่ในระดับสูงมาก

3.3 นักเรียนมีเจตคติที่ดีและมีความพึงพอใจที่ได้เรียนหลักสูตรเรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล

4. ผลการประเมินหลักสูตร จากการประเมินหลักสูตรเรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก พบว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและสามารถส่งผลกระทบต่อความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถและเจตคติของนักเรียนดุริยางค์ทหารบก ชั้นปีที่ 3 ได้จริง ดังนั้นจึงถือได้ว่าหลักสูตรเรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก ที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพและเหมาะสมในการนำไปใช้จัดการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบกได้

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน พบว่าผู้บังคับบัญชา นักเรียนและผู้เกี่ยวข้อง มีความต้องการให้พัฒนาหลักสูตรเรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล และคาดหวังให้ผู้เรียนมีความรู้ในเรื่องประวัติความเป็นมาและความสำคัญของธงชัยเฉลิมพล รูปแบบวงโยธวาทิตทหาร บทเพลงที่ใช้บรรเลงในพิธีการ รูปแบบและแผนการฝึกซ้อม จนกระทั่งถึงขั้นการแสดงผลงานการปฏิบัติตามสถานการณ์จำลองตามลำดับพิธีจริง โดยต้องการให้ผู้รู้ผู้ชำนาญการพิเศษของกองดุริยางค์ทหารบก ร่วมสอน และประเมินผลการเรียนตามสภาพจริง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนดุริยางค์ทหารบกเป็นโรงเรียนทหารเหล่าสายวิทยาการของกองทัพที่มีแนวทางการดำเนินการตามแผนการพัฒนาด้านการศึกษาของกองทัพ ให้สู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เน้นการศึกษาที่จัดโดยหน่วยงานเพื่อผลิตบุคลากรตามความชำนาญและความต้องการของหน่วยงานที่ไม่สามารถดำเนินการในสถาบันการศึกษาได้ทั่วไป การดำเนินการด้านการศึกษาของทหารบก จึงเป็นการสร้างความพร้อมให้กับกำลังพลในการปฏิบัติงานเพื่อสามารถตอบสนองแนวทางการใช้กำลังของกองทัพได้ทุกรูปแบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พันเอกวิชา สิงหสุศักดิ์ (2551 : บทคัดย่อ) ที่พบว่าธงชัยเฉลิมพลเป็นอัตลักษณ์ที่สำคัญของกองทัพ ดังนั้นพิธีกรรมที่เกี่ยวกับธงชัยเฉลิมพลนั้นจะต้องมีความเหมาะสม ส่งอำนาจนำที่จะดำรงรักษาไว้และสืบทอดต่อไป ที่สำคัญอย่างยิ่งกำลังพลจะได้รับการปลูกฝังจิตสำนึกในความเป็นทหารของชาติและยึดมั่นในคำปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของชิทโกเพการ์ (Chitgopekar 2007 : 178) ได้ศึกษาการวางโครงสร้างอัตลักษณ์ของชุมชนและอัตลักษณ์ในตัวของบุคคล พบว่าระบบสัญลักษณ์ เรื่องราวที่เล่าขานสืบต่อกันมา ประเพณีปฏิบัติและเครือข่ายทางสังคม คือ

แหล่งกำเนิดของอัตลักษณ์ซึ่งจะช่วยสร้างและสืบทอดอัตลักษณ์แบบ Marathi ซึ่งเป็นเครื่องแสดงความเป็นตัวตนของชุมชน

2. ผลการพัฒนาหลักสูตร ผู้วิจัยได้นำผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานมาเป็นข้อมูลในการกำหนดโครงสร้างหลักสูตรเรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก ที่ประกอบด้วย แนวคิด หลักการ จุดมุ่งหมาย คุณสมบัติของผู้เรียน ผลการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชา โครงสร้างหลักสูตร เวลาเรียน แนวทางการดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ 10 Ds.model สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน โดยผู้วิจัยได้จัดองค์ประกอบของหลักสูตรให้มีความเหมาะสมครบถ้วนและสอดคล้องกับแนวทางการรับราชการของทหารเหล่าดุริยางค์ และเมื่อนำโครงสร้างหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องและเหมาะสมขององค์ประกอบต่างๆของหลักสูตร ผลการประเมินความสอดคล้องและเหมาะสมของโครงสร้างหลักสูตร พบว่า ส่วนประกอบของโครงสร้างหลักสูตร มีค่าความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 แสดงว่า หลักสูตรมีความสอดคล้องและเหมาะสม ในการนำไปทดลองใช้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า หลักสูตรสร้างจากการสำรวจความต้องการของนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง ซึ่งนอกจากนี้ได้ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ สอดคล้องกับแนวคิดของวิชัย วงษ์ใหญ่ (2543 : 77) ได้เสนอรูปแบบและแนวคิดของขั้นตอน กระบวนการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรแบ่งเป็น 3 ระบบ โดยเริ่มต้นมาจากระบบการร่างหลักสูตร ระบบการนำหลักสูตรไปใช้ ระบบการประเมินหลักสูตร โดยที่แต่ละขั้นตอนมีความเกี่ยวข้องและต่อเนื่องกัน เช่นเดียวกันกับสังต์ อุทรานันท์ ในขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรขั้นที่ 7 ว่า หลังจากที่ได้มีการตรวจสอบและประเมินผลเบื้องต้นแล้ว หากพบว่าหลักสูตรมีข้อบกพร่องจะต้องปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องหรือเหมาะสม ก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษาจริง ทั้งนี้เพื่อให้การใช้หลักสูตรบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตร จากการทดลองใช้หลักสูตรกับนักเรียนดุริยางค์ทหารบก ชั้นปีที่ 3 โรงเรียนดุริยางค์ทหารบก จำนวน 39 คน ที่จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรเรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล จำนวน 4 แผน พบว่า นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้นในการเรียนรู้ ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ทั้งในกิจกรรมการเรียนรู้ ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า กิจกรรมการเรียนรู้มีความน่าสนใจ เน้นการปฏิบัติจริง เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ซึ่งเหมาะกับนักเรียนดุริยางค์ทหารบก ระดับชั้นสูงสุด มีการใช้สื่อ แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย และทันสมัย นักเรียนได้ฝึกคิด ฝึกปฏิบัติ ได้ไปฝึก ศึกษาออกสถานที่ ได้เรียนในสิ่งที่ไม่เคยรู้ ซึ่งกิจกรรมทั้งหมด ถือว่าเป็นสิ่งแปลกใหม่สำหรับนักเรียนและตรงกับ แนวทางการรับราชการของทหารเหล่าดุริยางค์อย่างแท้จริง สอดคล้องกับแนวคิดของนักจิตวิทยากลุ่มมนุษยนิยม (2537 : 270) ที่กล่าวว่า ในการเรียนรู้ต้องเน้นความสำคัญของการให้นักเรียนเป็นผู้กระทำ มีส่วนร่วมในกิจกรรม และประสบการณ์ต่าง ๆ เน้นกระบวนการของการเรียนรู้ จัดบรรยากาศของห้องเรียนให้ส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็นและเลือกวิธีการที่เรียนรู้เองด้วยการค้นพบ และงานวิจัยของจรรยา ศรีเพชร (2550 :183) จตุพร จันทร์เรือง (2549 : 129) และภัททิยา สามงามยา (2545 : 138) ที่พัฒนาหลักสูตรที่จัดการเรียนรู้

เน้นการปฏิบัติจริง มีกิจกรรมที่หลายหลาย ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีความสนใจ กระตือรือร้น และสนุกในการเรียนรู้ โดยมีผลการเรียนรู้ดังนี้

3.1 นักเรียนมีผลการเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล ก่อนใช้หลักสูตรและหลังการใช้หลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยโดยคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้หลังการทดลองใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 35.28$, S.D. = 2.70) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้ก่อนการทดลองใช้หลักสูตร ($\bar{X} = 14.72$, S.D. = 2.62)

3.2 นักเรียนมีความสามารถในการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล เมื่อพิจารณาตามรายการประเมินเป็นภาพรวม พบว่า นักเรียนดุริยางค์ทหารบก ชั้นปีที่ 3 มีระดับความสามารถในการปฏิบัติภารกิจอยู่ในระดับสูงมาก ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.17) และได้รับคำชมเชยทั้งจากผู้บังคับกองโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ร่วมชมทุกท่านว่าเป็นผลงานที่แสดงถึงควมมีประสิทธิภาพของนักเรียนดุริยางค์ทหารบกชั้นปีที่ 3 และสะท้อนถึงความมีคุณภาพที่ดีของหลักสูตรเรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล

3.3 นักเรียนมีเจตคติที่ดีและมีความพึงพอใจเกี่ยวกับกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ บรรยากาศในการเรียนรู้ และประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนหลักสูตรเรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล

4. ผลการประเมินหลักสูตร หลักสูตรเรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบกที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้เป็นหลักสูตรที่ได้รับการประเมินและปรับปรุงแก้ไขมาอย่างต่อเนื่องตามลำดับทั้งจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร ด้านเนื้อหาและด้านการวัดและประเมินผล แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับนักเรียนดุริยางค์ทหารบก ชั้นปีที่ 3 จนได้หลักสูตรที่มีคุณภาพตรงตามแนวทางการรับราชการของทหารเหล่าดุริยางค์ และเป้าหมายของโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรอย่างมีระบบและเป็นขั้นตอนตามกระบวนการพัฒนาหลักสูตร สอดคล้องกับแนวคิดของวิชัย วงษ์ใหญ่ (2543 : 77) ได้เสนอรูปแบบและแนวคิดของขั้นตอน กระบวนการพัฒนาหลักสูตรแบบครบวงจรแบ่งเป็น 3 ระบบ โดยเริ่มต้นมาจากระบบการร่างหลักสูตร ระบบการนำหลักสูตรไปใช้ ระบบการประเมินหลักสูตร โดยที่แต่ละขั้นตอนมีความเกี่ยวข้องและต่อเนื่องกัน เช่นเดียวกันกับสังัด อุทรานันท์ ในขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรขั้นที่ 7 ว่า หลังจากที่ได้มีการตรวจสอบและประเมินผลเบื้องต้นแล้ว หากพบว่าหลักสูตรมีข้อบกพร่องจะต้องปรับปรุงแก้ไขให้มีความถูกต้องหรือเหมาะสม ก่อนที่จะนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษาจริง ทั้งนี้เพื่อให้การใช้หลักสูตรบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่วนใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 124-135, อ้างถึงใน บุญเลี้ยง ทุมทอง 2553 : 209-214) ยังได้กล่าวถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรระดับท้องถิ่นเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรรายวิชาใหม่ในขั้นตอนที่ 2 ว่าด้วยการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เกี่ยวกับสภาพและความต้องการของชุมชน เพื่อให้หลักสูตรที่จัดทำขึ้นเหมาะสมกับการ

เปลี่ยนแปลงและความต้องการของท้องถิ่น การศึกษาสภาพและความต้องการของชุมชน และโอลิวา (Oliva 2005 : 16-17) ที่กล่าวว่า เนื้อหาในหลักสูตรต้องกำหนดให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม และเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีหน้าที่ในการพัฒนาสังคมต่อไป จนทำให้ได้หลักสูตรที่มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของอัตลักษณ์ภารกิจทหารเหล่าดุริยางค์กองทัพบก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า หลังการใช้หลักสูตรนักเรียนมีผลการเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพลสูงขึ้น ดังนั้นโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก ควรส่งเสริมให้มีการบูรณาการเรื่องราวที่เป็นอัตลักษณ์ภารกิจของทหารเหล่าดุริยางค์ อื่น ๆ มาจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนดุริยางค์ทหารบก ได้แก่ ภารกิจเกี่ยวกับการรับเสด็จ ภารกิจแถวกลืนหลวง และภารกิจเกี่ยวกับพิธีการทั่วไป เป็นต้น โดยร่วมมือกับผู้รู้ ผู้ชำนาญการพิเศษและบุคลากรของกองดุริยางค์ทหารบก ในการจัดการเรียนรู้

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้แผนที่ 3 เรื่องแผนการฝึกปฏิบัติในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล ต่ำกว่าเรื่องอื่น ๆ ดังนั้นครูผู้สอน ควรปรับวิธีการสอนหรือการถ่ายทอดความรู้ สร้างความเข้าใจให้ง่ายขึ้น เพิ่มสื่อ และเวลาในการเรียนรู้ให้มากขึ้น

1.3 จากผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล ที่นักเรียนได้รับการประเมินมีระดับความสามารถโดยรวมอยู่ในเกณฑ์ สูง ดังนั้นครูผู้สอนควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและต่อยอด ทักษะการปฏิบัติภารกิจ วงโยธวาทิตเหล่านี้ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 จากผลการวิจัย พบว่า หลักสูตรเรื่องการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล สำหรับโรงเรียนดุริยางค์ทหารบก มีแนวทางที่สอดคล้องกับแผนงานและนโยบายด้านการศึกษาของกองทัพบก ได้รับการเห็นชอบ สนับสนุนจากผู้บังคับบัญชาในกองดุริยางค์ทหารบก และสร้างความพึงพอใจให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นโรงเรียนดุริยางค์ทหารบกควรส่งเสริมให้มีการดำเนินพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนในทุกระดับชั้น และ มีสาระมวลความรู้ ประสบการณ์ด้านอื่น ๆ เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจในความเป็นทหารเหล่าดุริยางค์มากขึ้น

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบ 10 Ds.Model มีสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่ทันสมัย และหลากหลาย เช่น ผู้รู้ ผู้ชำนาญการพิเศษด้านการดนตรีที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร มาช่วยในการจัดการเรียนรู้ และถ่ายทอดประสบการณ์ตรง ช่วยให้การสืบค้นความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติภารกิจวงโยธวาทิตในพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพลได้ดีขึ้น ดังนั้นโรงเรียนดุริยางค์ทหารบกควรส่งเสริมให้มีการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น หรือส่งเสริมให้มีการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้อื่น ๆ ที่เหมาะสมมา

ประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ต่อไป ทั้งยังควรส่งเสริมให้บุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญการพิเศษด้านการสอนมาร่วมจัดการเรียนรู้ และเลือกใช้แหล่งการเรียนรู้ สื่อการสอนประเภทดังกล่าวมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร โดยใช้เรื่องราวที่เป็นอัตลักษณ์ภารกิจของทหารเหล่าดุริยางค์ ในแต่ละหมวดวงดุริยางค์ เช่น การปฏิบัติภารกิจดนตรีแบบดนตรีคลาสสิก ของหมวดวงดนตรีสากล การปฏิบัติภารกิจดนตรีแบบ ป๊อป แจ๊ส ของหมวดวงหัดดนตรี และการปฏิบัติดนตรีแบบไทยเดิม ของหมวดวงดนตรีไทย เป็นต้น

3.2 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตร โดยใช้เรื่องราวการปฏิบัติภารกิจดนตรีร่วมกับดุริยางค์ทั้ง 3 เหล่าทัพ เช่น ภารกิจแฉวงงานกีฬากองทัพบกไทย เป็นต้น

3.3 ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรแกนกลางของโรงเรียนดุริยางค์ทั้ง 3 เหล่าทัพ เพื่อใช้เป็นแนวทางการเรียนการสอนร่วมกันในสายงานเหล่าดุริยางค์ ของกองทัพบกไทยต่อไป

อ้างอิง

ภาษาไทย

คำสั่งกองทัพบกไทย (เฉพาะที่ 55/51) เรื่องนโยบายการศึกษาของกองทัพบกไทย.

คำสั่ง ทบ. (ลับ ที่ 1/2549) เรื่องนโยบายการศึกษาของกองทัพบก พ.ศ. 2550-2554 ลงวันที่

6 กันยายน 2549.

ใจทิพย์ เข็มรัตนพงศ์. การพัฒนาหลักสูตร: หลักการและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ อีสันเพรส จำกัด, 2539.

จตุพร จันทร์เรือง. “การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องเพลงบอก เพลงพื้นบ้านภาคใต้ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549.

จริยา ศรีเพชร. “การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เรื่องโคลงมหาสวัสดิ์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6.” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2550.

ดำริ บุญชู. “ภารกิจสถานศึกษายุคใหม่ สิ่งท้าทายบทบาทผู้บริหารและครู.” ใน วารสาร 5, 4 (เมษายน 2545) : 3-6.

บุญเลี้ยง ทุมทอง. การพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9. “บทพระราชทานสัมภาษณ์แก่สื่อมวลชนอเมริกันในขณะอนุกรรมการเฉพาะกิจจัดทำหนังสือรวมเพลงพระราชนิพนธ์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว.” ดนตรีจากพระราชหฤทัยศูนย์รวมใจแห่งปวงชน. กรุงเทพมหานคร : บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์ จำกัด, 2503.

พินเอกวิชา สิงห์สุรศักดิ์. “แนวทางในการส่งเสริมความเป็นอัตลักษณ์ของกองทัพตามความเชื่อและพิธีกรรมเกี่ยวกับธงชัยเฉลิมพล.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาวัฒนธรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2551.

มาเรียม นิลพันธุ์. วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. นครปฐม : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.

รุ่ง แก้วแดง. ปฏิบัติการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, 2543.

วิชัย ประสิทธิ์วุฒิเวชช์. การพัฒนาหลักสูตรสานต่อที่ท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : บริษัทดีสคัฟเวอร์รี่, 2542.

วิชัย วงษ์ใหญ่. กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งล่าสุด. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สุวีริยาสาส์น, 2551.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. รายงานการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชวนการพิมพ์, 2540.

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2546). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2545.

สงัด อุทรานันท์. พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

_____. พื้นฐานการพัฒนาหลักสูตร. กรุงเทพมหานคร : มิตรสยาม, 2532.

ภาษาต่างประเทศ

Chitgopekar, Anuradha S. “Communal and Personal Identity Structuration : An Examination of Asian-indian Marathi Identity.” Dissertation Abstracts International 67 (12) : unpagged (June 2007).

Good, Carter V. Dictionary of Education. 3^{ed} ed. New York : McGraw-Hill, 1973.

Oliva, Peter F. Developing The Curriculum. 3rd ed. New York : Harper Collins Publisher, 1992.

Saylor, J.G., and Alexander, W.M. Planning Curriculum for Schools. 3rd ed. New York : Holt, Rinehart and Winston, 1974.

Taba, Hilda. Curriculum Development Theory and Practice. New York : Harcourt, Brace and Word Inc., 1962.